

framtidens behov. Inte minst togs en planering för omfattande utbyggnad av skollokaler fram. Vi har därför ingenting i sak att anmärka på vad avser det föreliggande ärendet, men ifrågasätter de politiska förutsättningarna för att säkerställa en ansvarsfull och långsiktigt hållbar finansiering av kommunkoncernens investeringar.

Alliansen förde mellan 2006–2014 en politik för kommunkoncernen som förenade en hög investeringstakt med en aktiv fastighetsförvaltning som inkluderade såväl ombildningar av hyresrätter som beståndsförsäljningar. Därmed lades en solid grund för att genom intäkter från realisationsvinster minska kommunkoncernens behov av extern upplåning. När vi lämnade över 2014 var därför kommunkoncernens samlade låneskuld långt lägre än den hade varit om investeringarna hade finansierats endast genom extern upplåning.

Den rödgrönrosa majoriteten för av ideologiska skäl en helt annan politik, till skada för kommunkoncernens långsiktiga finansiella ställning och med allvarliga följder även för driftbudgeten på längre sikt. Genom att majoriteten dogmatiskt förvägrar hyresgäster i stadens bostadsbolag att friköpa sina lägenheter och genom att majoriteten av likaledes dogmatiska ideologiska skäl motsätter sig avyttringar ur bostadsbolagens bestånd uppstår inga realisationsvinster. Därmed är majoriteten till följd av sin politik tvingad att helt och fullt finansiera investeringarna genom extern upplåning. Prognosen i de finansiella månadsrapporterna är således att majoriteten kommer att låna omkring en miljard kronor i månaden, med följd att kommunkoncernens skuldbörda trefaldigas till 70 miljarder kronor vid utgången av innevarande mandatperiod.

En kraftigt ökad skuldbörda är bekymmersam på flera sätt. En ökande skuldbörda och minskande soliditet riskerar på sikt att urholka kommunkoncernens finansiella ställning, med följd att kreditvärdigheten kan komma att försämrast. En försämrad kreditvärdighet skulle medföra ökade räntekostnader. Det är allvarligt i ett läge där räntekostnaderna redan prognoseras öka med mellan 30 och 50 procent till följd av skuldbördans ökning. Majoritetens uttalade inställning, att det rådande ränteläget talar för lånefinansiering, är mot den bakgrunden häpnadsväckande ansvarslös. Det rådande ränteläget, med en negativ reporänta, är exceptionellt och kan inte förmodas vara hur länge som helst. När väl ränteläget normaliseras riskerar staden en kostnadsexplosion på grund av omfattande kapitalkostnader. Det riskerar i sin tur att påtagligt tränga undan utrymmet för välfärdens verksamheter. Följden blir att stadens ekonomi kommer att behöva saneras för att lindra verkningarna av den rödgrönrosa majoritetens kortsiktiga ekonomiska politik.”

## **§ 11. Kompletterande ägardirektiv**

Förelåg koncernledningens tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt att

1. Anmälan av kommunfullmäktiges beslut gällande uppdaterad miljölastbilsdefinition för Stockholms stad godkänns.
2. Anmälan av kommunfullmäktiges beslut gällande strategi för säkerställande av vissa kommunaltekniska ytor (vinterväghållning, etableringsplatser, snöupplag/-snötippor) godkänns.

3. Berörda dotterbolag inom koncernen Stockholms Stadshus AB får i uppdrag genomföra de åtgärder som följer av strategi för säkerställande av vissa kommunaltekniska ytor.
4. Trafiknämnden ska i samband med tertialrapport 2 år 2016 tillsammans med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden samt styrelserna för Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten AB återkomma med en samlad lägesbeskrivning med anledning av strategin för säkerställande av vissa kommunaltekniska ytor.
5. Anmälan av kommunfullmäktiges beslut gällande markanvisningspolicy för bostadsfastigheter och andra exploateringsfastigheter godkänns.
6. Anmälan av kommunfullmäktiges beslut gällande den digitala arkivstrategin Dig In - Strategi för digital informationsförsörjning i Stockholms stad godkänns.
7. Anmälan av kommunfullmäktiges beslut gällande revidering av arkivregler godkänns.
8. Reviderade arkivregler för Stockholms stad antas.
9. De reviderade arkivreglerna ersätter arkivregler (Kfs 2007:26).
10. Anmälan av kommunfullmäktiges beslut gällande program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet godkänns.
11. Program för upphandling och inköp enligt bilaga 2 till utlåtande 2016:7 antas.
12. Tidigare beslutade policys för upphandling och konkurrensutsättning, (utlåtande 2007:10 dnr 125-4310/2006 samt utlåtande 2014:11 dnr 125-1694/2012) upphör att gälla.
13. Dotterbolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB får i uppdrag att anta program för upphandling och inköp enligt bilaga 2 till utlåtande 2016:7.
14. Reviderad antidiskrimineringsklausul godkänns enligt bilaga 3 till utlåtande 2016:7.
15. Dotterbolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB får i uppdrag att tillämpa antidiskrimineringsklausul i alla upphandlingar av tjänster och bygg- och anläggningsentreprenader enligt bilaga 3 till utlåtande 2016:7.
16. Tidigare beslutad antidiskrimineringsklausul (utl.2008:152, dnr 129-2222/2007) upphör att gälla.
17. Anmälan av kommunstyrelsens beslut gällande revidering av stadens Riktlinjer om mutor och representation godkänns.
18. Reviderade Riktlinjer om mutor och representation antas.
19. Tidigare riktlinjer om mutor och representation (dnr 201-756/2012) upphör att gälla.
20. Dotterbolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB får i uppdrag att anta reviderade Riktlinjer om mutor och representation.
21. Paragrafen i ärendet justeras omedelbart.

*Särskilt uttalande* avgavs av Anna König Jerlmyr m.fl. (M), Patrik Silverudd (L) och suppleantyttrande från Karin Ernlund (C) samt från Erik Slottnér (KD) enligt följande:

”Avseende anmälan av kommunfullmäktiges beslut gällande program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet vill vi påtala att vi reserverade oss mot beslutet. Vi vill därför resa samma invändningar i samband med att koncernstyrelsen nu, i enlighet med beslutet av kommunfullmäktiges majoritet, föreslås besluta att anta programmet som en del av ägardirektiven för koncernen.

Kommunstyrelsen fick i budget för 2015 i uppdrag att ta fram ett nytt program för upphandling och inköp för Stockholms stad samt att revidera tidigare beslutad policy

om konkurrens och valfrihet. Stockholms stads program för upphandling och inköp är ett betydelsefullt och viktigt ärende. Effekterna och konsekvenserna av programmet påverkar stadens skattebetalare, användare av offentlig verksamhet och företagare.

Självklart ska staden i sin upphandling och i sina inköp kunna ställa höga krav på verksamheter, tjänster och varor. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska prägla alla stadens upphandlingar. Upphandlingspolicyn ska därför göra det möjligt att ställa sociala krav. Sådana kan dock se ut på många olika sätt och ska anpassas efter upphandlingsområdets art. Krav på socialt ansvar och miljöhänsyn ska vidare utformas så att mindre leverantörers möjlighet att delta i upphandlingen inte försvåras.

Den rödgrönrosa majoriteten hävdar dock i kommunfullmäktiges beslut att det nya programmet ska ses som ett verktyg för att uppnå olika sociala, miljö- och arbetsmarknadspolitiska mål. Det som majoriteten blundar för är att det inom sådant som miljö-, arbetsmarknads- och jämställdhetsområdet redan existerar omfattande lagstiftning och regelverk med tillhörande tillsyn. Det är även påtagligt hur brukar-, konsument- och företagarperspektivet saknas i den rödgrönrosa majoritetens beslut.

För Alliansen är det väsentligt att stadens upphandlingar utgår ifrån medborgarperspektivet. De varor och tjänster som staden upphandlar och tillhandahåller åt medborgarna ska hålla hög kvalitet och präglas av ansvarsfullt handskande med skattemedlen. Staden behöver utveckla sin beställarkompetens och stärka sin uppföljning av ingångna upphandlingsavtal för att säkerställa att stockholmarna får bästa möjliga kvalitet för sina skattepengar i de tjänster som upphandlas av staden. Staden behöver också skärpa åtgärderna mot leverantörer som inte uppfyller avtalsvillkoren. Vi noterar att den rödgrönrosa majoriteten inte själva lever upp till sin egen högstämde retorik i detta avseende, utan tvärtom förhåller sig helt passiva till leverantörer som uppenbart inte uppfyllt vad som krävts av dem i avtalen med staden.

Som vi tidigare har påpekat så är krav på leverantörers anslutning till kollektivavtal inte förenligt med EU-rätten. Vi välkomnar därför att det nya upphandlingsprogrammet istället medger att krav ställs på relevanta villkor i nivå med svenska kollektivavtal, även om också detta är behäftat med betydande oklarheter både juridiskt och praktiskt. Detsamma gäller krav på lägsta lönenivå, eftersom många kollektivavtal på svensk arbetsmarknad är så kallade sifferlösa avtal, det vill säga inte fastslår en specifik lönenivå.

Vi noterar att stadsledningskontoret har flaggat för tveksamheter och komplikationer gällande det nya programmet för upphandling och inköp. Bland annat bedömer kontoret att programmet riskerar att stå i konflikt med krav på kvalitet och kostnadseffektivitet. Likaså konstateras att programmet riskerar att direkt eller indirekt reglera leverantörers övriga verksamhet, vilket kan resultera i upphandlingsfel och påföljande överklagandeprocesser.

Det är redan idag en utmaning att upphandla verksamheter och insatser utan att riskera att snedvrider konkurrensen. Många företag uppger att det finns svårigheter att delta i offentliga upphandlingar och att de därför avstår. Vi ser också att flera mindre företag

med få anställda inte har kollektivavtal, även om de erbjuder arbetsvillkor som är lika bra som – eller bättre än – kollektivavtal.

Med det nya upphandlingsprogrammet föreligger en stor risk att ännu färre småföretag har möjlighet eller vill medverka vid en upphandling. Det är inte en god grund för jobbtillväxten eller staden då de flesta nya jobb växer fram i små företag. Dessutom riskerar det att hämma konkurrensen om endast ett fåtal större aktörer mäktar med att lämna anbud på offentliga upphandlingar. Det är sammantaget en utveckling som inte gynnar vare sig medborgarna, de upphandlande myndigheterna eller företagen.

Den rödgrönrosa majoriteten tar dessvärre med detta ärende ett stort steg bort från den grundläggande tanken med lagen om offentlig upphandling. Ska Stockholm stärka kvalitet och företagande är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar, som dessutom ställer orimliga krav som går stick i stäv med lagstiftning och den svenska modellen.”

## **§ 12. Övriga anmälningsärenden**

Förelåg koncernledningens tjänsteutlåtande.

Anmälades och lades till handlingarna följande ärenden:

1. Koncernledningens remissvar om Betänkandet EU och kommunernas bostadspolitik (SOU 2015:58)
2. Koncernledningens remissvar om Motion (2015:42) om extra jobbstimulans
3. Koncernledningens remissvar om Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar
4. Koncernledningens remissvar om Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet
5. Koncernledningens remissvar om Utredning om bevarande och gallring av räkenskapsinformation i Stockholms stad
6. Koncernledningens remissvar om Betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86)
7. Koncernledningens remissvar om Stockholms miljöprogram 2016-2019
8. Koncernledningens remissvar om Motion (2015:70) om effektivt nyttjande av stadens skollokaler
9. Koncernledningens remissvar om Betänkandet Gestaltad livsmiljö (SOU 2015:88)
10. Koncernledningens remissvar om Statens kulturråds delredovisning om kulturverksamheter i vissa bostadsområden
11. Koncernledningens remissvar om Motion (2015:64) om melodifestival för hemlösa i samband med Eurovision Song Contest i Stockholm 2016
12. Koncernledningens remissvar om Rapport från ett regeringsuppdrag om hälsoskadliga ämnen i byggprodukter – förslag till nationella regler
13. Koncernledningens remissvar om förslag till ändring av Boverkets byggregler
14. Koncernledningens remissvar om Motion (2015:65) om framkomlighet
15. Koncernledningens remissvar om Motion (2015:47) om laddstolpar